

Kdo odstrani živalsko truplo

Veterinarska higienska služba, ki je zadolžena za odvoz poginulih živali, je lani s slovenskih cest pobrala tisoč petsto kosov povoženih domačih živali in pet tisoč petsto kosov povožene divjadi.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Verjetno je že večina bralcev kdaj naletela na povoženo žival na cesti in se ob tem spraševala, ali je kdo že obvestil službo, pristojno za odstranjevanje poginulih živali. Ali pa ste morda želeli sami poklicati, a niste vedeli, kam? Najverjetneje bi zadoščal že klic na 112, še bolje pa je takoj poklicati na dežurno številko Nacionalnega veterinarskega inštituta (NVI), ki v Sloveniji izvaja javno službo veterinarsko higienske službe (VHS). Gorenjsko pokriva enota NVI v Ljubljani, ki je dosegljiva na dežurni številki 01/4779 353, so pojasnili na Upravi RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. Veterinarski higieniki so zadolženi tako za odvoz poginulih domačih živali kot tudi za divjad, pri čemer pa je za lovce pomembno, da skladno z lovskimi predpisi zabeležijo vsako izgubo divjadi, ki se odšteva od kvote odvzema, so ob tem opozorili na Lovski zvezi Slovenije (LZS).

Roki za odvoz poginulih živali

Odvoz živalskega trupla z mesta pogina, usmrtnice oziroma zbiranja do vmesnega obrata ali predelovalnega obrata, kjer se po potrebi opravijo tudi obvezne diagnostične preiskave, mora veterinarska higienska služba oziroma pogodbeni izvajalec ravnanja z živalskimi stranskimi produkti kategorije 1 in 2 odpeljati v 36 urah po prijavi pogina (izjemoma v 48 urah), v poletnem času v 24 urah (izjemoma v 36 urah), v največji poletni pripeki, ko zunanja temperatura presega 30 stopinj Celzija, pa je treba odvoz opraviti v 18 urah (izjemoma v 36 urah) po prejeti prijavi. V skladu s pravilnikom, ki ureja to področje, morajo veterinarski higieniki trupla živali s cest in naselij prevzeti prednostno.

Število povožene srnjadi, ki najpogosteje zaide pred avtomobil, se od leta 2010 stalno zmanjšuje, a še vedno je vsak dan v povprečju povoženih med 15 in 20 osebkov srnjadi, navajajo lovci. / Foto: Gorazd Kavčič

takoj po prijavi pogina oziroma usmrtnice. Stroške odvoza krijejo imetniki živali s plačevanjem pristojbin za VHS, ki se plača ob vakcinaciji psov proti steklini in ob izdaji veterinarskih priporočil. Ostale stroške zbiranja in odstranjevanja poginulih in usmrčenih živali krije državni proračun.

Lani sedem tisoč povozov

Zaradi povoza so veterinarski higieniki lani pobrali približno 1500 kosov domačih živali (psi, mački) in približno 5500 kosov divjadi, so razložili na veterinarski upravi. Po evidencah lovskega informacijskega sistema Lisjak pa bilo v Sloveniji v zadnjih desetih letih zabeleženih 77.308 povozov vseh živalskih vrst, od tega je 76.700 povozov divjadi. Povoze zaščitenih vrst divjadi v Lisjaku beležijo posebej; v zadnjih desetih letih je bilo tako zabeleženih tudi osem povozov volka, enega risa in sedemdesetih medvedov. »Za Gorenjsko je v Lisjaku za zadnjih 10 let zabeleženih 10.023 povozov vseh živalskih vrst oziroma povprečno 1002 na leto in 9991 povozov divjadi oziroma povprečno 999 na leto. Ti podatki pa ne vključu-

Odvozov vseh poginulih in usmrčenih živali je sicer veliko več. Veterinarski higieniki so namreč samo v letu 2016 pobrali kar 1,25 milijona živalskih trupel različnih vrst. Od tega je bilo 11.818 govedu, 17.131 telet, 15.855 ovc in koz, 1030 konjev in oslov, 13.753 psov in mačk, 13.070 kuncev, 37.830 prašičev, 9125 divjadi različnih vrst, ostalo pa so različne kategorije perutnine.

Število povožene srnjadi se v Sloveniji zmanjšuje

V lovski zvezi ob tem ugotavljajo, da število trkov vozil z divjadjo v zadnjih desetletjih narašča povsod po svetu zaradi intenzivnega širjenja cestnega (deloma tudi železniškega) omrežja, povečanja gostote prometa in vedno večjih hitrosti vožnje, v zadnjem času pa tudi zaradi izjemnega povečanja nemira v naravnem okolju, ki ga na primer povzročata nočno gobarjenje s svetilkami ter vožnja v naravnem okolju z motornimi vozili in kolesi. Slovenski lovci in upravljavci cest si sicer na različne načine prizadevajo, da bi se število povoženih živali zmanjšalo, kar jim v zadnjih letih tudi us-

srnjadi, ki najpogosteje zaide pred avtomobil, se število povožene srnjadi od leta 2010 stalno zmanjšuje. Izredno dobri informacijski sistemi, ki jih je razvila tudi LZS (sistem Lisjak), nam omogočajo, da lahko podatke o povoženih divjadi spremljamo praktično vsak dan,« je povedala Žagarjeva. Med omilitvene oz. odvrtačne ukrepe sodi tudi letošnja namestitve zvočnih odvrtačnih naprav na vseh priključkih na gorenjski avtocesti.

Lovci še opozarjajo, da se morajo vozniki zavedati, da se lahko živali na cesti pojavijo kjerkoli, tudi tam, kjer znaki za nevarnost ne stojijo. »Odvračalni ukrepi, ki jih izvajajo upravljavci cest in upravljavci lovišč, bodo učinkoviti le, če bomo tudi vozniki prispevali svoj delež, in sicer z odgovorno in premišljeno vožnjo, v kateri bomo upoštevali tudi najbolj ogrožene udeležence v prometnih nezgodah – prstoživeče živali,« pravijo. V LZS sicer svetujejo, da voznik ob trku z divjadjo pokliče center za obveščanje 112 ali dežurnega veterinarskega higienika: »Zagotovo je najslabše dati povoženo žival v priložnosti in se odpraviti s njeno